

Etterretning og beskyttelse av sivile i Mali

KRIGSSKOLEN

Lasse Petersen
Bachelor i militære studier – ledelse og landmakt
Emne fordypning
Krigsskolen
2016

Antall ord: 7047

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Problemstilling	4
1.3 Avgrensninger	4
2 Metode	5
2.1 Metodevalg og metodekritikk	5
2.2 Kildevalg og kildekritikk	6
3 Teori	8
3.1 Mali	8
3.2 Beskyttelse av sivile	9
3.2.1 Bakgrunn	9
3.2.2 Operasjonelt konsept for beskyttelse av sivile i FNs fredsbevaring	10
3.2.3 FNs operasjonelle POC respons faser	11
3.2.4 Trussel og risikovurdering i beskyttelse av sivile	12
3.2.5 FFIs rapport Protection of civilians :	14
3.3 Etterretning	16
3.3.1 Definisjon	16
3.3.2 Den sykliske etterretningsprosessen.....	18
4 Drøfting	20
4.1 Etterretnings rolle i FNs operasjonelle konsept for beskyttelse av sivile	20
4.2 Etterretnings rolle i FNs faser for beskyttelse av sivile	21
4.3 Trussel og risikovurdering i beskyttelse av sivile	22
4.4 Situasjonen i Mali sett i lys av FFIs rapport	22
5 Konklusjon	24
6 Siterte verk	26

Ordforklaring:**AU:** African Union**ECOWAS:** The Economic Community of West African States**NATO:** North Atlantic Treaty Organization**POC:** Protection of civilians / Beskyttelse av sivile**1 Innledning****1.1 Bakgrunn**

Etter FNs operasjoner på 90-tallet hvor man feilet i å stoppe massakrene i Rwanda og Srebrenica, adresserte daværende generalsekretær Kofi Annan at kombatante og væpnede grupper i økende grad utførte målrettede angrep på sivile. Dette førte til at sivile oftere sto for flertallet av de drepte og sårede i væpnede konflikter (UN, 1999, s. 1). Annan satte i år 2000 sammen et internasjonalt panel med Lakhdar Brahimi som leder for arbeidet for å se på det daværende konseptet for fredsbevarende operasjoner. Panelet skulle også se på hvorfor de Forente Nasjoner (FN) ikke hadde lyktes i å løse sine oppdrag, samt foreslå realistiske og gjennomførbare endringer for konseptet. Panelet la i august samme år frem det som i dag er kjent som ”*Brahimi rapporten*”.

Et av forslagene som ble nevnt i Brahimi rapporten var behovet for en mer effektiv innsamling og vurdering av informasjon i FNs hovedkvarter, inkludert et styrket system som tidlig skulle kunne detektere og varsle om trussel eller risiko for konflikt eller folkemord (Brahimi, 2000, s. 1).

Ravndal trekker frem i sin masteroppgave fra 2009 at man i de siste årene har sett en positiv utvikling i dedikerte etterretningskapasiteter i FNs fredsbevarende operasjoner, men at de fortsatt ikke har nådd sitt fulle potensiale (Ravndal, 2009, s. 58). I både MUNOSCO og MINUSMA kan man i dag se eksempler på hvordan enkelte nasjoner som Nederland, Norge og Sverige nå forsøker å benytte et begrenset etterretningsbidrag i FN operasjonen MINUSMA hvor beskyttelse av sivile er et av de viktigste oppdragene til styrkene.

Min personlige motivasjon for å skrive om dette temaet er min personlige mening om at FN som skal beskytte sivile må ta i bruk de kapasitetene som er nødvendige for å kunne detektere en trussel. Velger man å ikke benytte seg av disse kapasitetene, vil FN potensielt ikke kunne løse oppdraget hvor beskyttelse av sivile er en av de viktigste målsetningene. Når det kommer til valg av situasjon kunne jeg valgt alle operasjoner hvor FN utøver Robust fredsbevaring. De siste årene har det vært flere kapittel 7 operasjoner med et robust mandat for å beskytte sivile. Siden Norge deltar i MINUSMA og har gjennom Prop. 1S (Forsvarsdepartementet, 2015, s. 12) garantert økt støtte over tid til MINUSMA, anser jeg derfor denne konflikten som meget relevant.

1.2 Problemstilling

For å få en større forståelse for hvordan FN kan benytte etterretning i beskyttelse av sivile har jeg valgt følgende problemstilling:

Hvordan kan FN benytte seg av etterretning for understøtte beskyttelsen av sivile i Mali?

Problemstillingen handler ikke bare om hvordan FN kan benytte etterretning for å beskytte sivile, men også om potensielle fallgruver innen etterretning som kan sette sivile liv i fare.

1.3 Avgrensninger

Oppgaven avgrenses til situasjonen i Mali i perioden rett før opprettelsen av MINUSMA ble vedtatt. Videre vil oppgaven fokusere på konseptuelt rammeverk og retningslinjer for operasjoner med mandat til å beskytte sivile samt ikke statlige aktørers trussel mot sivile.

Oppgaven vil ikke se på hvorvidt det er politisk mulig å innføre etterretning i FN. Videre vil ikke oppgaven sammenligne eller vurdere effekten av det eksisterende bidraget All Sources Information Fusion Unit (ASIFU) grunnet at det er en pågående operasjon hvor det er begrenset med informasjonstilgang.

Oppgaven begrenser seg og til militær etterretning slik den utføres av konvensjonelle militære avdelinger og ikke sivile metoder eller etterretning rettet mot industri eller kriminalitet

2 Metode

Dette kapittelet vil innledningsvis beskrive metodevalget og skal se hva som er svakhetene til valgt metode. Deretter vil kapittelet se på hvordan utvalget av kilder er gjort for så å vurdere troverdigheten til kildene.

2.1 Metodevalg og metodekritikk

Oppgaven skal drøfte hvordan FN fra et konseptuelt perspektiv kan benytte seg av etterretning for å understøtte beskyttelsen av sivile i Mali. For å kunne gjøre dette velger jeg i oppgaven å gå inn på hvordan FN konseptuelt beskytter sivile samt å se hva slags scenario og trussel FN står ovenfor. Jeg vil ta for meg hva beskyttelse av sivile er og hvordan FN konseptuelt beskytter sivile. Deretter vil jeg se på situasjonen i Mali og se hva FN definerer som den største trusselen mot sivilbefolkningen. Den vil deretter se på hva etterretning er, hva etterretning skal tilføre beslutningstakere. Jeg vil så drøfte hvordan etterretning kan understøtte oppdraget med å beskytte sivile i Mali. Oppgaven vil også trekke frem de funn som viser tilfeller hvor en burde forstå eller begrense sin innhenting av etterretning da det potensielt kan sette sivilbefolkningen i fare.

Jeg har valgt for å svare på problemstillinger gjennom et dokumentstudie. Forenklet kan et dokument sies å være språk som er fiksert i tekst og tid. Tekst er et begrep som bredt og kan inkludere for eksempel skrevne dokumenter, bilder og fysiske objekter (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 154). I denne oppgaven har jeg valgt å fokusere på skrevne dokumenter og enkelte figurer. Siden konseptet beskyttelse av sivile har blitt diskutert og endret seg over en årrekke foreligger det mange detaljer. Det er derfor valgt en hermeneutisk kvalitativ metode da jeg vil variere mellom helhet og detaljer for å fordype meg i emnet. Hvordan jeg forstår detaljer vil ha en påvirkning på hvordan en forstår helheten. Dette vil igjen påvirke detaljene (Thornquist, 2003, s. 132). Kvalitativ metode er valgt da denne metoden er ”hensiktsmessig når vi skal undersøke fenomener som vi ikke kjenner særlig godt, og som det er lite forsket på, og når vi undersøker fenomener vi ønsker å forstå mer grundig” (Johannessen et al., 2010, s. 32).

Det jeg som oppgaveskriver må være oppmerksom på i et dokumentstudie er at dokumentene jeg tolker og analyserer ikke nødvendigvis er produsert med det formål at det skal inngå som data i analyser (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 157). Dokumentene kan også være produsert til et annet formål og jeg må vurdere dokumentets relevans.

I arbeidet med oppgaven har jeg besvart problemstillingen gjennom å sammenligne scenarioer som har flere likhetstrekk med situasjonen i Mali. Jeg mener at sammenlikningen kan være positiv da den belyser sentrale momenter. Samtidig kan forenklingen og være negativ da drøftingen er basert på en forenkling av kompleksiteten av situasjonen i Mali og at teorien ikke nødvendigvis er direkte overførbar til situasjonen i Mali. Dette kan sees på som en svakhet ved metoden.

2.2 Kildevalg og kildekritikk

Hvilke dokumenter oppgaveskriver velger å samle og benytte avhenger av undersøkelsesspørsmålet. Noen ganger vil nærmest det nødvendige dokumentmaterialet være satt av undersøkelsesspørsmålet (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 157). Når jeg skal undersøke hvordan FN konseptuelt beskytter sivile er det naturlig å se mot hva FN selv har produsert av doktriner og veiledning for fredsbevarende operasjoner. Dokumenter fra perioden etter Brahimi-rapporten er blitt prioritert da en så en endret retning og vilje til å forsvare sivile i FN operasjoner. Dokumenter fra tidligere vil til noen eller stor grad være utdaterte grunnet utviklingen av fredsbevaring som konsept. Offisielle dokumenter fra FN og enkelte eksterne kilder som beskriver utfordringene i Mali er benyttet for å få en forståelse for hvilket problem FN står ovenfor i Mali. I dokumentene som omhandler etterretning er det forsøkt å benytte en kombinasjon av doktriner for å forstå helheten samt kjente teoretikere innenfor fagfeltet for å kunne se på detaljer.

For å finne frem til kilder har jeg benyttet flere metoder. Snøballmetoden ble benyttet initialt for å kunne identifisere anerkjente forskere og teoretikere innen etterretning, samt styrke forforståelsen. Gjennom Krigsskolens bibliotek har jeg hatt tilgang på databaser med publiserte vitenskapelige artikler. Det er primært tre kriterier som har vært viktige for disse kildene:

Relevans, årstall og forfatter. Med relevans mener jeg at artiklene måtte omhandle FN operasjoner med et POC mandat. Videre ble det også gjort søk på Mali og situasjonen som oppsto rundt 2012 og tiden etter. Her har årstall vært en viktig faktor for å kunne forstå hvordan situasjonen er i Mali da oppgaven skrives. Etterretning, samt informasjon og etterretning i FN ble også relevante søkeord. Når det ikke har vært offisielle dokumenter fra FN eller vedtatte doktriner har jeg forsøkt å benyttet meg av forfattere som ofte er siterte eller at de er publisert av anerkjente forskningsinstitutt for å sikre reliabilitet og validitet.

Doktriner er ikke akademiske tekster og det kan være problematisk å finne hvor idene til doktrinen stammer fra. I disse tilfellene er det forsøkt å benytte supplementære kilder hvor det har vært nødvendig.

De fleste kilder som blir benyttet i denne oppgaver er på engelsk. For oppgaven vil dette kunne være en svakhet da enkelte meninger vil kunne bli endret eller borte i oversettelsen. Risikoen for feiltolkning er også til stede som kan svekke oppgaven dersom det forekommer.

Det at oppgaven ikke går inn på pågående operasjoner kan ses på som en svakhet , men det er gjort av spesielt to hensyn. Det ene er informasjonstilgangen på pågående operasjoner i Mali vil være begrenset og det vil kunne være vanskelig å få tilgang på nok informasjon. Det andre er at oppgaven ville også blitt gradert begrenset og jeg ønsker at oppgaven skal være tilgjengelig for de som måtte ønske å lese den.

3 Teori

3.1 Mali

3.1.1 Veien mot resolusjon 2100

The Economic Community of West African States (ECOWAS) involverte seg i Mali tidlig etter at president Amadou Toumani Touré ble avsatt i kuppet i mars 2012. Situasjonen endte i at Søndre Mali ble styrt fra hovedstaden Bamko og den nordre del av Mali ble styrt av opprørsgruppen Tuaregs` National Movement for the Liberation of Azawad (NLMN). Grupperingen som har tilknytning til militante islamister og al-Qaida, utnyttet det politiske vakuemet som oppstod rundt Sahara etter Gaddafis død og tilgangen på våpen fra stridene Tuareger som tidligere ble lønnet av Gaddafi (Weiss & Welz, 2014, s. 896). Både African Union (AU) og ECOWAS fordømte statskuppet, men responsen fra AU var treg og Frankrike tok initiativ i FNs sikkerhetsråd og tok ledelsen med å bistå AU og ECOWAS med militær planlegging (Weiss & Welz, 2014, s. 896). FNs Sikkerhetsråd resolusjon 2071 som ble vedtatt i oktober 2012 satte en tidsfrist for når AU, ECOWAS og FNs generalsekretær skulle presentere en detaljert og gjennomførbar anbefaling for et militært bidrag. Både ECOWAS og AU erkjente at det var behov for å handle raskt og vedtok å opprette African-led International Support Mission to Mali (AFISMA) under ledelse av ECOWAS. I forsinkelsen av AUs planlegging klarte islamistiske militante å ta kontroll over flere strategisk viktige byer (Weiss & Welz, 2014, s. 896). De islamistiske grupperingene hadde som mål å innføre sharia i Mali og i deler av Nord Mali ble sharia strengt håndhevet (Themner & Wallensteen, 2013, s. 513) Frankrike svarte med å hurtig iverksette operasjon Serval som blant annet bestod av bruk bombefly mot islamistiske militante og opp mot 4000 bakkesoldater. En uke etter at operasjon Serval hadde startet ankom de første Nigerianske soldatene, den 18. januar (Weiss & Welz, 2014, s. 896). I slutten av januar hadde statlig kontroll blitt gjenopprettet i flere av byene gjennom operasjon Serval (UN, 2013, s. 2).

25. april 2013 ble sikkerhetsrådets resolusjon 2100 vedtatt og FNs Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali (MINUSMA) etablert (Weiss & Welz, 2014, s. 896). Selv om flere av de bevæpnede islamistiske militante hadde gått i skjul i Nord-Mali eller gått inn blant sivilbefolkningen utgjorde de fortsatt en trussel. Ifølge generalsekretærens i FNs rapport på

situasjonen i Mali utgjorde de islamistiske militante en signifikant trussel ovenfor de politiske prosesser som jobbet for å stabilisere situasjonen i Mali. Det ble rapportert at de militante islamistiske grupperingene som for eksempel Ansar Dine, Movement for Unity and Jihad in West Africa og Al-Qaida in the Islamic Maghreb hadde skjult unna store mengder våpen, kjøretøy og andre forsyninger i avsidesliggende områder (UN, 2013, s. 2). Disse og andre væpnede islamistiske grupperinger hadde gjennomført flere motangrep i Gao og hadde nå gått over til mer asymmetriske handlemåter slik som selvmordsbombere og IEDer (UN, 2013, s. 2).

3.2 Beskyttelse av sivile

3.2.1 Bakgrunn

Etter to verdenskriger med mange millioner tapte menneskeliv ønsket man å “save succeeding generations from the scourge of war” (United Nations, 2008, s. 13). I innledningen i FN-pakten som ble signert 26. Juni 1945 står det:

Vi De Forente Nasjoners folk som er bestemt på; å redde kommende slektledd fra krigens svøpe som to ganger i vår livstid har brakt usigelig sorg over menneskeheten, og atter å bekrefte vår tro på grunnleggende menneskerettigheter, på det enkelte menneskes verdighet og verdi, på menns og kvinners og på små og store nasjoners like rett (De Forente Nasjoner, 1945, s. 1)

I desember 1948 ble FNs verdenserklæring for menneskerettigheter vedtatt og inneholdt 30 artikler som beskriver menneskers grunnleggende rettigheter (De Forente Nasjoner, 1948). Senere har FN vedtatt ni konvensjoner som utdyper forskjellige rettigheter som for eksempel kvinners rettigheter og samt en barnekonvensjon. United Nations Peacekeeping operation Principles and Guidelines også kjent som Capstone doktrinen beskriver rammeverket for FNs fredsoperasjoner. Doktrinen beskriver at menneskerettigheter er en vesentlig del av rammeverket for fredsbevarende operasjoner og at alle mennesker som jobber for FN skal jobbe i samsvar med menneskerettighetene (United Nations, 2008, s. 14). Videre nevner Capstone doktrinen Krigens Folkerett som er beskrevet i Genèvekonvensjonene fra 1949 og tilleggsprotokollene fra 1977 hvordan mennesker som ikke deltar eller som har opphørt sin deltakelse i stridigheter har rett på beskyttelse i væpnede konflikter.

Protection of civilians in armed conflicts has emerged as a key object across a wide spectrum of peace and stabilisation operations. Since conflicts are now fought amongst and about the people, this is no longer simply a question of idealism, but has also become an issue of military strategic importance. Even so, civilians on the ground have not appeared much safer or better protected in many operations where military commanders and units have been given this task. (Beadle, 2011, s. 7)

3.2.2 Operasjonelt konsept for beskyttelse av sivile i FNs fredsbevaring

FNs operasjonelle konsept for beskyttelse av sivile kan deles inn i tre nivå/tires. “Tier I: Protection through dialogue and engagement. Tier II: Provision of physical protection. Tier III: Establishment of a protective environment” (United Nations, 2015a, s.8). Det er ikke en bestemt rekkefølge eller prioritet på nivåene, men de bør utføres simultant. De må også utføres i henhold til mandatet og situasjonen på bakken. Alle parter og organisasjoner som er del av den fredsbevarende operasjonen vil ha oppgaver å utfylle under alle tre nivå.

Tier I aktiviteter inkluderer, men er ikke begrenset til: dialog med aktører som skader sivile eller aktører som potensielt skader sivile for å løse konflikter mellom parter i en konflikt, oppfordre regjeringer og andre relevante aktører til å beskytte sivile.

Tier II omfavner de aktiviteter hvor politi og militære komponenter i bidraget benytter eller viser vilje til bruk av makt for å hindre, avskrekke, eller svare på situasjoner hvor sivile er under direkte trussel for å bli utsatt for fysisk vold (United Nations, 2015a, s.8). For den militære komponenten i en FN-operasjon ligger det største fokuset på Tier II, og sikter på å hindre og vise vilje til å beskytte sivile gjennom å:

- Skape situasjonsforståelse, utarbeide trussel/risiko- vurdering samt gi tidlig varslings
- Vise synlighet gjennom tilstedeværelse og patruljering
- Liaisonering med lokale sikkerhetsstyrker og ikke-statlige aktører
- Gi fysisk beskyttelse til sivile i tilknytning til FN baser og bebyggelse
- Etablering av buffersoner

- Sørge for fri ferdsel og sikre adkomstveier for sivile
- Sikre beskyttede områder som flyktningleirer og liknende

Dersom sivile er i fare for å bli utsatt for fysisk vold er en robust og tidsriktig handling nødvendig:

- Vise vilje til å beskytte sivile gjennom bruk av makt
- Stille seg imellom væpnede aktører og sivile
- Direkte militære operasjoner mot væpnede aktører som har en klar intensjon om å skade sivile (United Nations, 2015b, s. 5)

Tier III består av en rekke programmer med avsatte ressurser. Programmene som er designet å bygge opp under middels til langsiktige målsetninger for å skape et beskyttende miljø for sivilbefolkningen. Tier III programmer kan også i enkelte tilfeller være en del av landspesifikke mandat. Eksempler på tier III programmer kan være å avvæpne, demobilisere og reintegrere tidligere kombattante, støtte med å etablere sikre forhold slik at humanitær hjelp kan nå de som trenger det eller støtte politiske prosesser (United Nations, 2015a, s. 8-9).

3.2.3 FNs operasjonelle POC respons faser

FN operasjoner for beskyttelse av sivile blir innlemmet i fire faser. Disse har som mål å eliminere en trussel eller redusere risikoen til sivile assosiert med den (United Nations, 2015a, s. 9). De fire fasene er (i) prevention, (ii) pre-emption, (iii) response og (iv) consolidation. Fasene kan gjennomføres samtidig eller selvstendig, og går ikke nødvendigvis i en sekvensiell rekkefølge. Hvordan fasene gjennomføres avhenger av situasjon og hvor nær trusselen er i tid (United Nations, 2015b, s. 12) .

- (i) Fase 1 Prevention: denne fasen utføres i områder hvor det ikke enda er identifisert en klar trussel mot sivile (United Nations, 2015a, s. 9). Eksempler på aktiviteter utført av militære styrker i en slik fase kan være å vise en tydelig intensjon om å beskytte de sivile gjennom å utføre rutineoppdrag som synlig patruljering, kontrollposter og informasjonsinnhenting med den hensikt å avskrekke en potensielle brudd på menneskerettighetene før de skjer (United Nations, 2015b, s. 12).
- (ii) Fase 2 Pre-emption: Når en sannsynlig trussel mot sivile er identifisert kan det være nødvendig å utføre forebyggende tiltak for å eliminere eller minimere risikoen (United

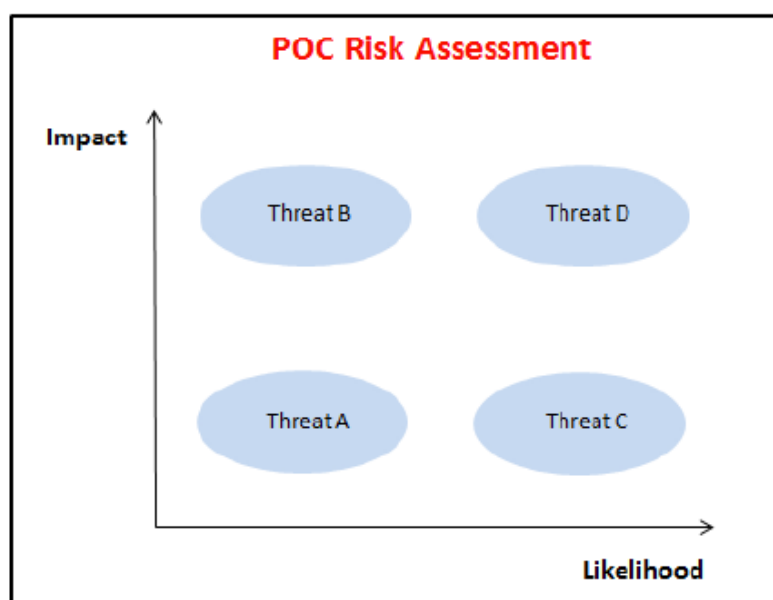
Nations, 2015b, s. 12). Fase 2 sikter på å eliminere vilje eller kapasiteter til en aktører for å hindre overgrep mot sivilbefolkningen (United Nations, 2015a, s. 11). I en slik fase vil det være nødvendig å tilegne seg en økt situasjonsforståelse. Andre tiltak kan være tettere liasonering med lokale sikkerhetsstyrker og/eller andre væpnete grupperinger og relevante parter i konflikten. Fase 2 kan også være proaktiv ved å direkte benytte seg av handlemåter for å hindre situasjoner å eskalere før fiendtlige handlinger kan bli utført. Eksempler på dette kan være å utnytte hurtig reaksjonsstyrker til å stanse en eskalering av en situasjon (United Nations, 2015b, s. 12). En annen mulig handlemåte kan være å støtte eller anbefale statlige autoriteter til å øke sin tilstedeværelse og forsikre seg om at lover blir overholdt (United Nations, 2015a, s. 11).

- (iii) Fase 3 Response: Om grupperinger/aktører benytter makt mot sivilbefolkningen kan det være nødvendig å benytte seg av styrker som hurtig kan gå mellom partene samtidig som det må vurderes hvor mye makt som må benyttes for å forhindre, begrense eller stoppe aktøren/grupperingens bruk av makt mot sivilbefolkningen. Det kan være nødvendig å benytte dødelig makt for å oppnå dette avhengig av ROE og trussel (United Nations, 2015b, s. 12).
- (iv) Fase 4 Consolidation: Den siste fasen omhandler og adresserer aktiviteter for å stabilisere en situasjon etter en hendelse. Målsetningen med fasen er å få lokalbefolkningen og de lokale styresmaktene tilbake til en normalsituasjon. Etter et angrep på sivilbefolkningen vil de ha et kontinuerlig behov for støtte, beskyttelse og forsikring om at de kan gå tilbake til sine normale liv. I denne fasen kan medisinsk støtte, innsamling av bevis og etablering av forsvarsposisjoner være eksempler på oppdrag som militære enheter kan måtte utføre (United Nations, 2015b, s. 12).

3.2.4 Trussel og risikovurdering i beskyttelse av sivile

I *The Protection of Civilians in United Nations Peacekeeping* (2015) vises det til at ingen fredsbevarende operasjoner kan beskytte alle. Deltakere i operasjonen på alle nivå må derfor kontinuerlig vurdere og bestemme hvilke trusler som skal adresseres. Dette må skje i tett samarbeid med humanitære nødhjelpsorganisasjoner, lokalsamfunn og andre relevante aktører

(2015a, s. 15). For å kunne gjøre dette er det viktig å identifisere hvilke aktører som potensielt kan skade sivile. Det vil også være viktig å analysere hvilket operasjonsmønster og rasjonale aktørene har for å angripe sivile, samt hva slags kapasiteter de besitter. Det må også vurderes hvorvidt muligheten for at en trussel mot de sivile kan bli gjennomført og hvilke forutsetninger som for eksempel i sted, tid vær eller andre kontekstuelle faktorer som må legges til grunn for at en aktør skal kunne begå brudd på menneskerettighetene (United Nations, 2015a, s. 15). Når en skal vurdere hva som utgjør den største POC risikoen må en se på hvor stor sannsynlighet de forskjellige truslene utgjør og hvor stor konsekvensen vil være om trusselen blir satt til livs. Både

Figur 1: hentet fra United Nations, 2015a, s. 17

sannsynlighet og konsekvens vil være et produkt av spesielt tre faktorer: aktørens kapasitet, rasjonale og mulighet til å gjennomføre handlingen. Sivilbefolkningen som er truet sin sårbarhet og styrken som skal beskytte sivile gjennom tilstedeværelse, kapasiteter og hva slags mandat de har til å beskytte sivile (United Nations, 2015a, s. 16).

Operasjoner må prioritere trusler som utgjør den største trusselen mot sivile. Om vi ser på figur 1 vil man måtte prioritere trussel D. Det kan også hende at en må gjøre et valg om man skal prioritere en pågående situasjon hvor konsekvensen er mindre slik som trussel C i figur 1 mot en mindre sannsynlig situasjon men hvor konsekvensen er høyere (Trussel B) (United Nations, 2015a, s. 17). Om en beslutningstaker må gjøre et valg er det spesielt fire faktorer som må vurderes:

- (i) The nature of the threat and risk to civilians associated with it;
- (ii) The mission's ability to address the threat, unilaterally or jointly with other protection actors;
- (iii) The comparative advantages and expected impact the mission may have in mitigating or eliminating the threat; and
- (iv) The possible negative consequences of its actions or inactions. While a mission's actions can lead to direct or indirect harm to civilians, possible political fallout or retaliatory attacks, a failure to act can also result in civilian harm, a loss of legitimacy and ability to deter. Both action and inaction may result in heightened insecurity for peacekeepers and/or civilians. (United Nations, 2015a, s. 17).

3.2.5 FFIs rapport Protection of civilians

Alexander W. Beadle har i FFI-rapporten: Protection of civilians– military planning scenarios and implications sett nærmere på hvordan man som planlegger av militære operasjoner kan beskytte sivile. Beadle trekker frem i rapporten at selv om de siste årene har dukket opp en rekke tilfeller hvor sivile blir målrettet angrepet er det mulig å bryte ned spekteret av hendelser ned i syv scenarioklasser. En kan ifølge Beadle finne grunnleggende fellestrekk mellom situasjoner og konflikter i samme scenarioklasse og at trusselen mot de sivile i de forskjellige klassene er fundamentalt forskjellig. Det vil derfor kreve ulike virkemidler for å kunne beskytte de sivile (Beadle, 2014, s. 4). De forskjellige scenarioene er i utgangspunktet beskrevet ved fem parametere:

- (1) angriperens strategiske rasjonale for å angripe sivile; (2) hva slags type aktør angriperen sannsynligvis vil være; (3) hvilke strategier og taktikker angriperen vil ta i bruk; (4) hvilke kapabiliteter angriperen vil være avhengige av for å angripe sivile; og (5) hva det forventede resultatet vil være om angriperen lykkes. Den første parameteren

(rasjonale) brukes til å kategorisere de ulike scenarioklassene, fordi det er angriperens motivasjon som i første omgang vil avgjøre hvilken type trussel de vil utgjøre mot de sivile (Beadle, 2014, s. 4)

De syv forskjellige scenarioene som blir beskrevet i rapporten (Beadle, 2014, s. 22):

Scenario	Rasjonale for å angripe sivile
GENOCIDE	Angriperne ønsker å utrydde en bestemt befolkningsgruppe.
ETHNIC CLEANSING	Angriperne ønsker å fordrive en bestemt befolkningsgruppe.
REGIME CRACKDOWN	Regimer bruker vold til å bekjempe alle trusler mot seg selv.
POST-CONFLICT REVENGE	Personer og grupper tar hevn for tidligere ugjerninger.
COMMUNAL CONFLICT	Hele befolkningsgrupper angriper hverandre for å hevne tidligere angrep og for å avskrekke angrep i fremtiden som en måte å beskytte seg selv på.
PREDATORY VIOLENCE	Angriperne plyndrer sivile for å overleve eller tjene på det
INSURGENCY	Grupper angriper sivile som en taktikk i kampen mot andre aktører.

Beadle trekker frem tre observasjoner for bruken av scenarioene. Den første er at alle scenarioene er generiske på den måte at de ikke er begrenset til spesifikke hendelser, områder eller aktører. Scenarioene beskriver heller felles karakteristikk i situasjoner hvor sivile målrettet blir angrepet på liknende grunnlag, av bestemte typer aktører slik som opprørsgrupperinger, regimer eller befolkningsgrupper og på bestemte måter. Likhetene som er delt mellom like situasjoner faller inn i samme scenarioklasse (Beadle, 2014, s. 22).

For det andre faller alle scenarioene inn under borgerkriger eller interne konflikter i et land hvor sivile kan være i fare for å bli angrepet fra flere aktører. I følge Beadle viser studier at om en siden benytter mye makt mot sivilbefolkningen vil de andre sidene ofte benytte mindre. Derfor er

det sannsynlig at ikke alle som angriper sivile som vil være en like stor trussel mot de sivile. I noen tilfeller kan det være tilfeller hvor det er flere aktører med forskjellig rasjonale som utgjør en jevnbyrdig trussel mot sivile, men det kan også variere hvem av aktørene som er den største trusselen mot sivile i ulike faser eller områder av konflikten. For de som planlegger militære operasjoner er det derfor viktig å kunne identifisere hvilke av de 7 scenarioene som utgjør den største og nærstående trusselen mot sivilbefolkningen (Beadle, 2014, s. 22-23).

Den tredje observasjonen er at scenarioene vil være gjeldene uansett hvem som utfører operasjonene med å beskytte sivile. Begrunnelsen for dette er at det uansett er de som står for trusselen mot sivile og deres rasjonale som vil bestemme hvilket scenario det faller innom og hvordan man kan begrense aktørens mulighet til å være en trussel mot sivile. Den potensielle utnyttelsen av maktbruk for beskyttelse av sivile mot en trussel vil være den samme selv om forskjellige aktører som FN, NATO, AU eller liknede aktører ikke vil ha de samme mulighetene eller ressursene til å utnytte potensialet (Beadle, 2014, s. 23).

3.3 Etterretning

3.3.1 Definisjon

”The heart of intelligence, then, is not the plumbing for getting raw data from the collector to the appropriate user. It is rather the enabling of appropriate action over time” (Gerber & Sims, 2005, s. 17) Det finnes mange definisjoner av hva etterretning er og hva formålet med etterretning er. Felles for mange av definisjonene er at de skiller av nyanser om at etterretning innebærer flere elementer. Siden FN ikke har en egen definisjon har jeg valgt å trekke frem NATO og *Forsvarets fellesoperative doktrine* (2014) (FFOD) sin definisjon: “The product resulting from the directed collection and processing of information regarding the environment and the capabilities and intentions of actors, in order to identify threats and offer opportunities for exploitation by decision-makers” (NATO, 2015, ss. 2-I-6). Fra denne definisjonen sitter vi med en forståelse av at etterretning er et produkt av informasjon som er innhentet, vurdert og produsert hvor formålet er å kunne si noe om omgivelsene eller en aktørers intensjon og kapasiteter slik at en kan forstå hvilke trusler som eksisterer mot oppdraget og gi beslutningstaker en mulighet kunne utnytte

etterretningen i situasjoner hvor det er mulig. Ifølge etterretningsdoktrinen er etterretningens hovedoppgaver å gi beslutningsstøtte og utarbeide trusselvurderinger (Forsvaret, 2013, s. 7) FFOD sin definisjon må sees i lys av Forsvarets ansvar og oppgaver i fredstid og har derfor et fokus mot utenlandske forhold.

Etterretning: Systematisk innhenting og bearbeiding av informasjon som angår utenlandske forhold, ervervet med åpne og fordekte metoder i en statlig legal ramme.

Produktene skal redusere usikkerhet, skape forståelse og har ofte en prediktiv karakter.

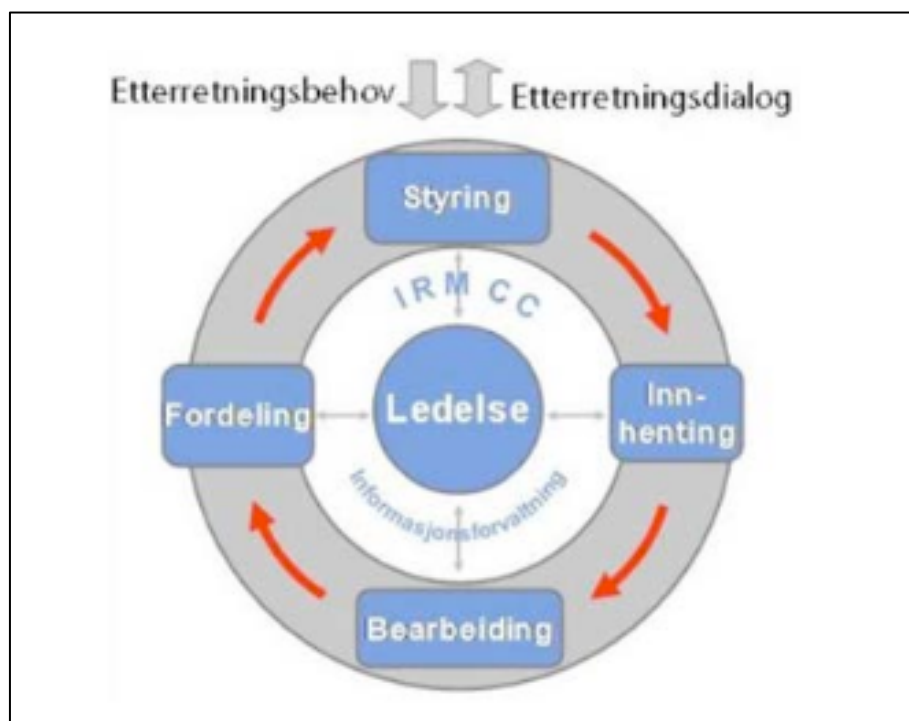
Begrepet brukes om produktet, aktiviteten og en organisasjon som utøver aktiviteten.

(Forsvaret, 2014. S. 214)

En kan ut i fra definisjonen fra FFOD lese at etterretning er en styrt prosess hvor en bearbeider innhentet informasjon ved hjelp av ulike sensorer. Hensikten er å kunne redusere beslutningstakers usikkerhet, skape en forståelse og kunne forutsi hvordan en aktør vil handle. En annen viktig karakteristikkk ved etterretning som aktivitet er at den kan foregå fordekt. Dette gir en unik mulighet til å produsere produkter av høy verdi, men setter igjen krav til skjerming av metoder, evner og kilder (Forsvaret, 2013, s. 7) Dette for å ikke utsette kilder for risiko og unngå mottiltak mot innhenting (Forsvaret, 2013, s.8). FFOD deler etterretning opp i tre nivå: militærstrategisk, operasjonelt og taktisk nivå. På militærstrategisk nivå skal etterretning støtte nasjonale beslutningstakere innfor et variert spekter av problemstillinger tett knyttet til nasjonale interesser. Strategisk varsling vil også være av en betydelig karakter i en krise eller væpnet konflikt. På operasjonelt nivå i militære operasjoner vil etterretning være knyttet og omhandle forhold innenfor et avgrenset område. Dette for at operative sjefer skal kunne disponere sine styrker og handle slik at intensjonen med oppdraget kan oppnås på en best mulig måte. Et annet fokus vil også være å forsyne det taktiske nivået med etterretning og kunne bidra til en bedre situasjonsforståelse. Etterretning på taktisk nivå skal hjelpe styrkesjefen på bakken til å løse sitt oppdrag gjennom å bedre forståelse av situasjonen og etterretningsbildet fra høyere nivå. Gjennom bedre situasjonsforståelse vil den taktiske sjefen kunne ivareta en bedre styrkebeskyttelse (Forsvaret, 2014, s. 126-127). Etter å sett på disse definisjonene kan en se at begrepet etterretning kan benyttes om organisasjonen, produktet eller aktiviteten og har som hensikt å gi økt forståelse og gi beslutningsstøtte.

3.3.2 Den sykliske etterretningsprosessen

Etterretningsprosessen også kjent som etterretningscyklussen omtales av NATO som “The sequence of activities whereby information is obtained, assembled, converted into intelligence and made available to users” (NATO, 2009. ss. 2-I-6). FFOD 2014 beskriver at for å kunne sikre at prioriterte behov innenfor etterretning skal kunne besvares med rettidige, pålitelige og relevante etterretninger med de ressurser og den tid som er tilgjengelig må en ha en prosess som sikrer at dette vil kunne gå i orden (Forsvaret, 2014, s.129). Etterretningsprosessen blir visualisert gjennom en rekke modeller, men man kan i FFOD 2014 finne en enkel modell (Forsvaret, 2014, s.129).

Figur 2: Etterretningsprosessen Hentet fra Forsvaret, 2014, s.129)

Selv om det finnes en rekke modeller er det vanligste at modellene inneholder ledelse, innhenting, behandling/bearbeiding og fordeling. Figur 1 som viser den nyeste modellen fra

FFOD viser også styring som et ledd av prosessen. Prosessen starter med at en beslutningstaker har et informasjonsbehov og i dialog med organisasjonen som driver prosessen utvikles etterretningsbehovene som legges til grunn for det videre arbeidet (Forsvaret, 2014, s.129). I den første delprosessen går organisasjonen gjennom etterretningsgrunnlaget for å se på hvilke etterretningsbehov som skal prioriteres og hvilke ressurser og kapasiteter som skal anvendes for å kunne svare på behovene. I andre delprosess vil man innhente data og informasjon gjennom å benytte seg av tekniske og/eller menneskebaserte innhentingskapasiteter (Forsvaret, 2014, s. 129). Eksempler på teknisk innhenting kan være signaletterretning (SIGINT) eller bildeetterretning (IMINT). Det kan være vanskelig slå fast hva som er de prinsipielle styrkene og svakhetene innen de ulike disiplinene, da kontekst vil definere hva som vil være den beste innhentingsmetoden. En vil uansett ha en større mulighet til å svare på et etterretningsbehov ved å benytte seg av en kombinasjon av innhentingsmetoder. Selv om informasjon som er hentet inn fra en kilde vil kunne svare et etterretningsbehov vil en kombinasjon av uavhengige kilder forsterke besvarelsen (Forsvaret, 2013, s. 21-22) Informasjonen og dataen som blir innsamlet blir da i den tredje delprosessen bearbeidet gjennom systematisering, evaluering av kildens pålitelighet, analyse og sammenstilling samt tolkning (Forsvaret, 2013, s. 23-25). I fjerde delprosess blir produktet distribuert til godkjente mottakere (Forsvaret, 2014, s. 129). Videre kan vi lese i FFOD at ofte vil etterretningsbehovene som besvares kunne utvikle nye behov eller at de eksisterende må justeres. Det er derfor viktig med en helhetlig og gjennomgående ledelse for å sikre riktig fokus og en god bruk av kapasitetene for å kunne levere rettidige, relevante og pålitelige etterretningsprodukter (2014, s. 129).

4 Drøfting

4.1 Etterretnings rolle i FNs operasjonelle konsept for beskyttelse av sivile

I FNs operasjonelle konsept for beskyttelse av sivile vil etterretning kunne anvendes til flere oppgaver. Det vil primære fokuset for militær etterretning vil ligge på Tier II, men etterretning kan også anvendes i Tier I og III. I tier I ligger fokuset på en politisk og diplomatisk beskyttelse av sivile. På dette nivået må man skape en felles forståelse for problemene operasjonen står ovenfor slik at man på tvers av organisasjoner kan jobbe sammen for beskyttelse av sivile. Etterretning på det strategiske og operasjonelle nivået vil kunne støtte med situasjonsforståelse.

I Tier II ligger fokuset på aktiviteter som primært omhandler militær- og politioperasjoner. Samarbeid og koordinasjon mellom operasjoner, FNs bidrag og lokale sikkerhetsstyrker vil være viktig og flyt av informasjon mellom de forskjellige elementene må prioriteres. Her vil etterretning kunne benyttes til flere oppgaver. Etterretningsbidraget vil ha en sentral rolle i å skape en situasjonsforståelse for operasjonsområdet, samt støtte i utvikling av trussel- og risikovurdering. Situasjonsforståelse og en trussel/risikovurdering vil være viktig for å kunne prioritere hvilke andre aktiviteter under tier II som må prioriteres som for eksempel sørge for fri ferdsel og sikre adkomstveier for sivile. Spesielt i tilfeller hvor en ønsker å hindre eller svare på situasjoner vil etterretning ha et stort potensiale for å kunne bidra. Om etterretningsorganisasjonen er gitt i oppdrag å overvåke en aktør som sannsynligvis kan angripe sivile vil en kunne gi tidlig varslings. På taktisk nivå vil etterretning under tier II operasjoner kunne skape en bedre situasjonsforståelse gjennom en god utveksling av informasjon og etterretning mellom elementer og hjelpe en taktisk sjef til å ta beslutninger som kan stanse eller begrense en aktørs mulighet til å skade sivile.

I Tier III vil igjen mye av etterretningens oppgaver være å støtte andre operasjoner. Også her vil situasjonsforståelse og risikovurdering være viktig. Med en god situasjonsforståelse vil en kunne si noe om hvor for eksempel det vil er sannsynlig at humanitær nødhjelp kan bistå lokalbefolkningen. Har man derimot en dårlig situasjonsforståelse kan en risikere at nødhjelpen ikke kan nå ut til befolkningen som trenger den da man ikke kan si noe om sikkerhetssituasjonen.

4.2 Etterretnings rolle i FNs faser for beskyttelse av sivile

Når en vurderer beskyttelse av sivile på et taktisk nivå vil etterretning kunne støtte operasjoner gjennom strategisk, operasjonelt og taktisk etterretning. Avhengig av kapasiteter som etterretningsorganisasjonen besitter vil den kunne bidra i alle fire faser. Alt personell som opererer i felt vil kunne fungere som en innhentingsressurs for å besvare etterretningsbehov som en naturlig forlengelse av sin daglige omgang med sivile. Det kan derfor være lurt å ha en analysekapasitet eller flere i kompanirammen for å vurdere hvilken informasjon som skal sendes videre opp. Dette kan bidra til en mer effektiv etterretningsdeling og situasjonsforståelse da de høyere nivåene får produkter fra lavere enheter som de kan sammenstille og skape en bedre overordnet situasjonsforståelse noe som igjen vil være nyttig for de lavere nivåene.

I Fase en har en som nevnt teorikapitlet ikke identifisert en trussel, men omhandler å forhindre vold mot sivile før det forekommer. I denne fasen vil etterretning kunne gi svar på potensielle trusler mot sivilbefolkningen, dette kan gjøres gjennom åpen eller fordekte metoder. Åpne metoder for innhenting kan derimot virke avskrekkende på en aktør. Om en detekterer en potensiell trussel kan operativ sjef ut i fra tilgjengelige ressurser øke sin beredskap eller gå over i fase to.

I andre fase vil man derimot ha identifisert en trussel mot sivile. Økt behov for situasjonsforståelse vil være nødvendig. Innhenting bør derfor fokusere mot trusler som er identifisert. I tillegg til en større mulighet for å kunne gi tidlig varslings om situasjonen skulle eskalere, vil god etterretning kunne bidra til å beskytte sivile gjennom å redusere usikkerheten som omfavner trusselen. Om etterretningen har indikasjoner på at trusselen er mer sannsynlig en først antatt kan en sjef beslutte at det kan være nødvendig med ytterligere kontrolltiltak for å beskytte sivile. Fasen er dessuten proaktiv og kan gjennom sitt mandat redusere en aktørs kapasitet til å skade sivile gjennom for eksempel å ta ut IED-kapasiteter. Om en derimot analyserer at trusselen ikke er sannsynlig kan sjef benytte seg av sine begrensede ressurser til å beskytte sivile i mot mer sannsynlige trusler.

I den tredje fasen vil taktisk og operasjonell etterretning ha en viktig oppgave. Etterretningsstøtte vil kunne understøtte en sjef på bakken gjennom å gi sjefen situasjonsoppdateringer og støtte med å utvikle aktørenes handlemåter. I en situasjon hvor ting kan være kaotisk og knapt med tid er det viktig at tidskritisk etterretning kommer frem i tide.

4.3 Trussel og risikovurdering i beskyttelse av sivile

I vurdering av trussel og risikovurdering i beskyttelse av sivile vil produkter fra etterretning være en betydelig bidragsyter. Ut i fra NATO sin definisjon av etterretning er en av hensiktene til etterretning å kunne vurdere en aktørs kapasitet og intensjon (NATO, 2015, ss. 2-I-6). I delprosessen med å bearbeide innhentet data og informasjon i etterretningssyklusen er tolkning det siste steget. Tolkning innebærer en sammenstilling av eksisterende kunnskap og data og informasjon som nettopp har gått igjennom etterretningssyklusen. Ved å gjøre dette kan en si noe om graden av sannsynlighet og normalt, men ikke alltid en predikasjon om utvikling i en situasjon. Ved å ikke benytte seg av tilgjengelige etterretningsdisipliner vil en potensielt svekke trusselvurderingen og man kan risikere å overse enkelt trusler ved at de disiplinene man benytter seg av ikke vil ha tilgang på informasjon eller data som kan besvare etterretningsbehovet.

4.4 Situasjonen i Mali sett i lys av FFIs rapport

I Generalsekretærens rapport fra mars 2013 kan en lese at sivilbefolkningen står ovenfor flere trusler. Siden april 2012 har mer enn 470 000 mennesker flyktet til enten nærliggende land eller flyktningeleirer. I januar 2013 forverret sikkerhetssituasjonen seg drastisk i nordre Mali da militante islamister rykket sørover fra nord. Barnesoldater, voldtekter og ran utgjør også trusler mot sivilbefolkningen (UN, 2013, s. 2-4). Om vi ser på de islamistiske grupperingenes intensjon om opprettelsen av en Islamsk stat hvor sharia blir håndhevet viser det en klar ideologisk målsetning. The National Movement for the Liberation of Azawad (MNLA) har som i navnet på grupperingen en klar politisk målsetning. Ifølge FFI rapporten som Beadle har laget vil da MNLA og de islamistiske grupperingene falle inn under scenarioklassen ”*insurgencies*” da de er ikke statlige aktører som angriper sivile som en taktikk i kampen mot andre aktører (Beadle, 2014, s. 22). Det å skade sivile vil altså ikke være den primære målsetningen, men siden

regjeringer som regel ikke angriper sivilbefolkningen gjør opprørerne dette for å undergrave regjeringen (Beadle, 2014, s. 58).

Relevante kapasiteter som grupperingene besitter som kan skade sivile er som oftest enkle. Enkelte taktikker og våpen som grupperingen benytter vil allikevel utgjøre en større trussel mot sivile enn andre, slik som IEDer og trefninger i tettbebygde områder. Rapporten trekker frem våpen som ikke skiller mellom sivilbefolkningen eller internasjonale eller lokale sikkerhetsstyrker som den største trusselen mot de sivile (Beadle, 2014, s. 65). Etterretning vil her kunne støtte med lokalisering av IEDer, IED fabrikker eller produsenter, samt gi støtte på taktisk nivå under operasjoner som går ut på å begrense grupperingers kapasiteter. Bakke til luftrakter trekkes også frem av rapporten som trussel mot sivile i Mali og vil derfor kunne ha en tilsvarende effekt for å beskytte sivile (Beadle, 2014, s. 65). Siden kapasitetene som opprørsgrupperinger besitter ofte er enkle så vil det også ha en begrenset langtidseffekt av å ta ut kapasiteten.

I områder hvor det verken opprørerne eller regjeringen har helt kontroll vil militære operasjoner ha den største effekten på beskyttelse av sivile (Beadle, 2014, s. 65). Ved å arrestere opprørere, begrense opprørernes tilgang på våpen og hindre bevegelsesfrihet vil en kunne oppnå å frata opprørerne mulighet til å angripe sikkerhetsstyrker som kan føre til sivile skadde. Her vil etterretning kunne støtte med identifisering og lokalisering av opprørere.

Rapporten trekker også frem etterretningsoperasjoner som kan ha en negativ innvirkning på beskyttelsen av sivile (Beadle, 2014, s. 64). Selv om det det kan fremstå som viktig å trekke innhentingsoperasjoner inn i områder der hvor opprørerne har kontroll for å skape en bedre forståelse for situasjonen kan dette være kontraproduktivt i Mali. Når styrken trekker seg ut kan sivilbefolkningen bli avstraffet grunnet samarbeid eller påstått samarbeid. Targeting operasjoner slik som en har sett i Afghanistan med hensikt å ta ut lederskikkelser har vist seg å skape mer vold mot sivile da ny ledere gjeninnfører kontroll i området gjennom bruk av vold. (Beadle, 2014, s. 64).

5 Konklusjon

Oppgaven forsøker å svare på hvordan etterretning kan understøtte operasjoner for å beskytte sivile i Mali.

I det operasjonelle konseptet for beskyttelse av sivile vil samarbeid på tvers av organisasjoner være viktig for å skape en helhetlig situasjonsforståelse som kan bidra til å beskytte sivile. Det primære fokuset til etterretning i konsept for beskyttelse av sivile bør allikevel ligge på Tier II og støtte til operasjoner under Tier II. Her vil etterretning spille en nøkkelrolle for å kunne utarbeide trussel- og risikovurderinger samt kunne gi beslutningsstøtte til ledere på høyere nivå.

I de fire fasene for beskyttelse av sivile vil etterretning spesielt kunne bidra under fase 1-3. Samtidig er det viktig å ikke glemme den totale evnen til innhentning i avdelingen selv om de ikke er dedikerte etterretningsavdelinger. Et infanterikompani i sine daglige rutiner slik som patruljer og veikontrollposter vil være i forbindelse med lokalbefolkningen. Den informasjonen soldatene rapporterer vil bli ført oppover i systemet og vil bidra til en bedre helhetlig situasjonsforståelse. I andre fase vil god etterretning kunne bidra til å beskytte sivile gjennom å styrke eller avkrefte trusler som kan hjelpe beslutningstakere til å omorganisere styrker så man får effekt der det er behov. I tredje fase vil jeg trekke frem verdien av direkte taktisk etterretningsstøtte som kan hjelper en sjef på bakken i å utvikle aktørenes handlemåter og styrke situasjonsforståelsen.

I trussel- og risikovurderingene vil etterretning og flerekildeanalyse kunne gi beslutningsstøtte og bidra til mer effektiv bruk av ressurser og kapasiteter. I en operasjon vil det alltid være begrenset med ressurser og kapasiteter og det er derfor viktig at en utnytter de på en mest hensiktsmessig måte.

Det var mange utfordringer i Mali i perioden januar-mars 2013. Selv om trusselbildet var bredt med en rekke aktører kan en ifølge FFI rapporten ”*Finding the ‘Utility of Force to Protect’ - towards a Theory on Protection of Civilians*” putte de fleste av de væpnede ikke-statlige aktøren i samme scenarioklasse og metodene vil være de samme for alle. Rapporten trekke frem at det er begrenset med hva bruk av makt mot disse grupperingene vil kunne gjøre for å beskytte sivile, da

det er spesielt voldsnivået på konflikten som bestemmer hvor stor trussel de utgjør mot sivile.

Etterretningsdrevne operasjoner som har som hensikt å lokalisere og ødelegge kapasiteter som ikke skiller sivile fra sikkerhetsstyrker slik som IEDer vil kunne ha en kortsiktig effekt.

Etterretningsdrevne operasjoner som targetting og innhentingsoperasjoner hvor styrken går inn i et område for å hente inn informasjon vil sette sivilbefolkningen i fare for represalier når styrken har trukket ut.

Oppsummert svarer oppgaven delvis på problemstillingen ved å presentere funn. Det har derimot vist seg vanskelig å komme frem til en fullstendig konklusjon.

6 Siterte verk

- Beadle, A. W. (2011). *'Finding the 'Utility of Force to Protect' – towards a Theory on Protection of Civilians'*, FFI-rapport 2011/01889. Kjeller: Norwegian Defence Research Establishment.
- Brinkmann, S., & Tanggard, L. (2015). *Kvalitative metoder*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- De Forente Nasjoner. (1948). *VERDENSERKLÆRINGEN FOR Menneskerettigheter*. Hentet 25.02.16 fra: <http://www.fn.no/content/download/3939/19976/file/Verdenserkl%C3%A6ringen%20om%20menneskerettigheter.pdf>
- Forsvaret. (2013). *Etterretningsdoktrinen*. Sjef Etterretningstjenesten: Oslo.
- Forsvaret. (2014). *Forsvarets fellesoperative doktrine*. Forsvarsstaben: Oslo.
- FM 3-24. (2006). *Insurgencies and countering insurgencies*. Washington, USA: Headquarters Department of the Army.
- Forsvarsdepartementet. (2015). *Prop. 1 S (2015–2016): Proposisjon til Stortinget*. Oslo: Forsvarsdepartementet.
- Gerber, B.L. & Sims, J. E. (2005). *Transforming U.S. intelligence*. Washington D. C.: Georgetown University Press.
- Johannessen, A. Tufte, P. A. og Christoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. (4 utg.). Oslo: Abstrakt Forlag.
- NATO. (2015). *AAP-6 Edition 2015 NATO Glossary of terms and definitions*. Brüssel: NATO.
- Ravndal, J. A. (2009). *Developing Intelligence Capabilities in Support of UN Peace Operations: An Institutional Approach*. (Masteroppgave). Universitetet I Oslo. Hentet 20.02.16 fra: <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/15037/Ravndalx-xMasterxThesis.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Themnér, L., & Wallensteen, P. (2014). *Armed conflicts, 1946–2013*. Journal of Peace Research, 51(4), 541-554.
- Thornquist, E. (2003). *Vitenskapsfilosofi*. Bergen : Fagbokforlaget.
- United Nations. (1999). *Resolution 1265*. New York: UN.

United Nations. (2008). *United Nations Peacekeeping Operations Principles and Guidelines*. Department of Peacekeeping Operations /Department of Field Support.

United Nations. (2013). *S/2013/189 Report of the Secretary-General on the situation in Mali*. New York: UN.

United Nations. (2015a). *The Protection of Civilians in United Nations Peacekeeping*. Department of Peacekeeping Operations /Department of Field Support.

United Nations. (2015b). *Protection of Civilians: Implementing Guidelines for Military Components of United Nations Peacekeeping Missions*. Department of Peacekeeping Operations /Department of Field Support.

Weiss, T. G., & Welz, M. (2014). *The UN and the African Union in Mali and beyond: a shotgun wedding?*. *International Affairs*, 90(4), 889-905.